

بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران و نقش کتابخانه در تامین این نیازها

دکتر محمد رضا رضوانی^۱

عباس اسلامی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۳/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱۱/۸

چکیده

هدف: هدف از انجام این تحقیق بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران و نقش کتابخانه دانشکده در تامین نیازهای اطلاعاتی آنها می‌باشد.

روش شناسی: روش تحقیق به کار رفته در این پژوهش، پیمایشی و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه سازمان یافته است. جامعه آماری پژوهش، دانشجویان دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران هستند. با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی و نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل داده‌ها صورت گرفته است.

یافته‌ها: این تحقیق نشان داد، مهم‌ترین هدف استفاده از کتابخانه انجام پروژه‌های درسی (۶۸/۸ درصد) و بیشترین میزان استفاده از کتابخانه، با تناوب هفتگی با ۵۲/۶ درصد می‌باشد. جامعه آماری مورد پژوهش به طور میانگین در طی هفته ۶/۹ ساعت در کتابخانه دانشکده مطالعه می‌کنند، همچنین ۴۱/۶ درصد جامعه آماری فقط برای امانت کتاب به کتابخانه مراجعه کرده و ۵۰/۳ درصد آنها، اولین گام در دستیابی به اطلاعات در کتابخانه را استفاده از کامپیوتر ذکر کرده‌اند.

نتیجه‌گیری: بیشترین رضایت را از مجموعه در تامین نیازهای اطلاعاتی مربوط به کتابهای فارسی، و کمترین رضایت از بخش نشریات لاتین کتابخانه ذکر شده است. همچنین استفاده از اینترنت و منابع الکترونیک به عنوان منبع مهم در رفع نیاز اطلاعاتی بیان شده که نیازمند توجه به زیرساخت‌ها و خرید منابع الکترونیک است
کلید واژه‌ها: نیاز اطلاعاتی، دانشگاه تهران، دانشکده جغرافیا، دانشجویان

مقدمه و بیان مساله

از آغاز تمدن بشری، اطلاعات و استفاده از آن از مسائل مهم به شمار می‌آمد و حتی امروز اطلاعات قدرت به شمار می‌رود. اطلاعات پدیده‌ای است که تصمیم‌گیری ما را تحت تأثیر قرار می‌دهد (یمین فیروز و داور پناه (۱۳۸۴)، امروزه حجم اطلاعات بسیار زیاد است، اما آنچه برای سازمان‌ها اهمیت دارد اطلاعات بیش‌تر نیست، بلکه اطلاعات دقیق و واقعی است. (گوستاو روسن، ۱۳۷۶، ص ۴۷). نظامهای اطلاع‌رسانی را بدون یافتن درکی روشن از آنچه استفاده کنندگان نیاز دارند یا می‌خواهند بدانند، چگونگی جستجوی اطلاعات توسط آنها و چگونگی ارزیابی اطلاعاتی که دریافت می‌کنند، نمیتوان به نحو مطلوبی طراحی کرد. بدیهی است کلید توفیق در انتقال اطلاعات، تا حد زیادی وابسته به شناسایی نیاز اطلاعاتی کاربران است (داور پناه، ۱۳۸۶، ص ۱۴۱). از طرفی جامعه ما به سرعت به سوی اطلاعاتی شدن پیش می‌رود، در حالی که بهره‌دهی اطلاعات آن طور که باید نیست (سائومی، ۱۳۷۶) نیاز سنجی اطلاعات یک از راهکارهای افزایش این بهره‌دهی است، اهمیت بیان نیاز اطلاعاتی

۱- استاد دانشگاه تهران - دانشکده جغرافیا

۲- کارشناس ارشد کتابخانه دانشکده جغرافیا دانشگاه تهران - ۰۹۱۹۲۹۶۰۵۶۴ - aaslami77@gmail.com

تا بدانجاست که محبوب و حسن زاده (۱۳۹۱) معتقدند بیان نیاز اطلاعاتی اولین حلقه ارتباطی بین نیاز اطلاعاتی کاربران و محتوی نظامهای اطلاعاتی است.

دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران به عنوان تنها دانشکده جغرافیای کشور، در سال ۱۳۸۱ رسماً تاسیس و هم‌اکنون دارای ساختمان مستقل با ۸۳۰ دانشجو در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری است. تعداد کتابهای فارسی و لاتین کتابخانه ۲۰ هزار جلد و ۱۲۰ عنوان نشریه فارسی چاپی در کتابخانه موجود است و نشریات لاتین و پایگاههای اطلاعاتی دانشگاه تهران که به صورت شبکه در اختیار تمام دانشکده‌ها و دانشجویان دانشگاه تهران قرار دارد. با توجه به نقش مهم دانشجویان در دانشگاه‌ها جهت پیشبرد اهداف پژوهشی و آموزشی و ارتباط نزدیک این قشر با کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، لازم است مطالعه‌ای علمی صورت گیرد تا بتوان به طریقی اصولی نیازهای اطلاعاتی جامعه مورد تحقیق تعیین و بررسی شود.

این پژوهش بر آن است تا با بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران، بتواند راهکارهای مفیدی را در جهت افزایش توانمندی‌های آنان ارائه دهد، همچنین پاسخی را در ارتباط با نیازهای اطلاعاتی این قشر دانشگاهی بیابد تا با دستیابی به داده‌ها و اطلاعات، تصویر روشنی از آن نیازهای واقعی دانشجویان این دانشکده بدست دهد.

روش و جامعه پژوهش

روش این پژوهش پیمایشی و از نوع کاربردی است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه و جامعه آماری پژوهش، دانشجویان دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران هستند، که تعداد آنها ۸۳۰ نفر می‌باشد، تعداد ۱۷۳ نفر به عبارتی ۲۰ درصد کل جامعه آماری به صورت طبقه‌ای از هر مقطع و گرایش به عنوان نمونه انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. روایی پرسشنامه از طریق روش اعتبار محتوا سنجیده شده بود. به منظور تأیید دوباره این روایی، پرسشنامه در اختیار ۱۲ نفر از دانشجویان دانشکده جغرافیا گذاشته شد و اعتبار پرسشها و صحت آنها تأیید گردید. پایایی این ابزار با استفاده از روش همبستگی درونی (آلفای کرونباخ) به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. استفاده شده است. برای پاسخ به فرضیات پژوهش با توجه به نوع داده‌ها و چند حالتی بودن متغیرها از آزمون **کراسکال والیس** استفاده شده است

سوالات پژوهش

۱. مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان دانشکده جغرافیای دانشگاه تهران چگونه است؟
۲. هدف و انگیزه دانشجویان در استفاده از کتابخانه و منابع اطلاعاتی چیست؟
۳. مجاری و میزان استفاده از کتابخانه توسط جامعه مورد مطالعه برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود چگونه است؟
۴. دانشجویان از کدام منابع اطلاعاتی بیشتر در رفع نیازهای اطلاعاتی خود استفاده می‌کنند؟
۵. دانشجویان از چه زبانی برای رفع نیازهای اطلاعاتی استفاده می‌کنند؟
۶. میزان رضایت از تامین نیازهای اطلاعاتی از بخشهای مختلف کتابخانه چگونه است؟

فرضیه‌های پژوهش

۱. بین گرایشهای تحصیلی و استفاده از انواع منابع اطلاعاتی رابطه معنی‌داری وجود دارد؟
۲. بین گرایشهای تحصیلی و میزان رضایت از بخشهای مختلف کتابخانه در تامین نیازهای اطلاعاتی، رابطه معنی‌داری وجود دارد؟
۳. بین مقاطع مختلف تحصیلی و استفاده از انواع منابع اطلاعاتی رابطه معنی‌داری وجود دارد؟
۴. بین مقاطع مختلف تحصیلی و میزان رضایت از بخشهای مختلف کتابخانه در تامین نیازهای اطلاعاتی، رابطه معنی‌داری وجود دارد؟

مروری بر پژوهش‌های انجام شده

احتمالاً اولین مطالعه انجام شده در ارتباط با این حوزه به سال ۱۳۵۴ برمی‌گردد. این تحقیق از سوی گروه کتابداری دانشگاه تهران انجام پذیرفت. نتایج نشان داد که در میان منابع مختلف، کتاب از همه بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد. کتابداران نقش چندانی در برقراری ارتباط میان منابع و استفاده کنندگان ایفا نمی‌کنند. (یمینی فیروز و داور پناه، ۱۳۸۴)، البته در داخل کشور

مطالعاتی در زمینه نیازسنجی اطلاعات صورت گرفته که مطالعات شفیعیان (۱۳۸۱)، زهراوی (۱۳۷۴)، روانبخش (۱۳۸۰)، فلاحتیان (۱۳۸۱)، مهدی (۱۳۸۲)، رحیمی زاده حسینی (۱۳۸۴)، عبادزاده (۱۳۸۴)، نجفی (۱۳۸۵)، از آن جمله است.

صالحی ده پاکی، برادر و رضای شریف آبادی (۱۳۸۸) به بررسی نیازهای اطلاعاتی دانش آموزان عشایر کوچنده ایل قشقایی استان فارس، طایفه عمله، تیره صفی خانی و ارائه الگویی جهت تامین خدمات کتابخانه‌ای پرداخته است یافته‌ها نشان می‌دهد دانش آموزان به موضوعات فرهنگی و ورزشی نیاز بیشتری دارند.

قانع، عابدی و تفرشی (۱۳۸۸) به مقایسه نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه رازی کرمانشاه با مجموعه سازی نشریات کتابخانه مرکزی این دانشگاه بر اساس تحلیل استنادی انتشارات آنها در ISI, Scopus پرداخته است. یافته‌ها نشان داد فقط ۴۳ درصد از نیازهای هیات علمی در مجموعه کتابخانه آن دانشگاه موجود می‌باشد.

اسکروچی (۱۳۸۷) تحقیقی با هدف مطالعه بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پزشکی است یافته‌ها نشان داد، دانشجویان بیشترین نیاز اطلاعاتی خود را از نتایج آزمایشگاه (۸۴/۳ درصد) و نتایج رادیولوژی (۷۴/۳) و کمترین توجه را به اطلاع از انتقال اجساد (۱/۴ درصد) و هماهنگی با پزشکی قانونی (۱۰ درصد) گزارش کردند.

امید خدا و سپهر (۱۳۸۷) پژوهشی با عنوان "نیازهای اطلاعاتی اعضای جوان کتابخانه‌های عمومی شهر تهران" انجام دادند. نتایج نشان داد که نیازهای مطالعاتی عبارت است از موضوع فناوری و علوم کاربردی با ۲۵/۶ درصد، هنر با ۲۲/۱ درصد، جغرافیا و تاریخ با ۲۰/۵ درصد بیشترین نیاز اطلاعاتی بوده‌اند.

محمدی و دوستدار (۱۳۸۷) تحقیقی با عنوان نقش کتابخانه مرکزی دانشگاه امام صادق در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی آن دانشگاه انجام داد. مهمترین مانع دسترسی به اطلاعات محدود بودن ساعات کار کتابخانه است. در مجموع دانشجویان ارشد در مقایسه با دکتری رضایت بیشتری از کتابخانه دارند.

در خارج از کشور مطالعه نیازهای اطلاعاتی کاربران، پیشینه‌ای بسیار طولانی دارد (اوگهارت، ۱۹۸۴؛ فیشندن، ۱۹۶۵؛ ویلسون، ۱۹۹۴) با این وجود احتمالاً مطالعه در زمینه نیازسنجی اطلاعات در حوزه علوم اطلاع‌رسانی از ۱۹۶۶ آغاز شده (دور پناه و اعظمی، ۱۳۹۰، ص ۴۲۹) زمانی که منزل^۱ (۱۹۶۶) مقاله اش را منتشر کرد (شیلاندارا و پراکش^۲، ۲۰۰۸، ص ۱۵۸). با این حال مقاله تام ویلسون (۱۹۸۱) با عنوان «مطالعات کاربرمدار و نیازهای اطلاعاتی» می‌توان جزء تاثیر گذارترین مقالات این حوزه دانست. این مقاله به مباحث و ابهامهای مطرح شده در زمینه «اطلاعات»، «مطالعات کاربرمدار»، «نیازهای اطلاعاتی» و «پیامدها» اشاره می‌کند. این مقاله چند بار تجدید چاپ شد است. (بادن، ۱۳۸۸).

نیکلاس^۳ (۲۰۰۶) پژوهشی با عنوان «بررسی نیازهای اطلاعاتی مادران نوزادان بخش مراقبت‌های ویژه در بیمارستان شهر مارلند» انجام داده است. پرسشنامه‌ای در پنج نیاز تهیه شده، که عبارت بودند از نیاز به منابع احساسی، آسایش، اطلاعات، مجاورت و اطمینان. نیازهای شرکت کننده‌گان در حوزه‌ی دلگرمی اهمیت بیشتری داشت و نیازها در حوزه‌ی پشتیبانی کم‌ترین اهمیت را برای برآوردن آنها داشته است. ارتباط مثبتی بین درآمد سالیانه‌ی خانواده‌ی مادر و نیازها در حوزه‌ی پشتیبانی وجود داشت. فلمینگ^۴ (۲۰۰۷) تحقیقی با عنوان نیازسنجی اطلاعاتی کاربران کتابخانه مرکزی پزشکی منطقه و یا چرستی انجام داد. نتایج نشان می‌دهد زمان دسترسی به اطلاعات مهمترین عامل در رفع نیاز اطلاعاتی دانسته‌اند و ۹۸ درصد آنها نیاز به منابع الکترونیکی و روزآمد پزشکی داشته‌اند.

بیراد^۵ و دهارانی کومار^۶ (۲۰۰۸) در پژوهشی که به منظور ارزیابی نیازهای اطلاعاتی جامعه روستای هلنور (یکی از مناطق روستایی هند) با ۳۵۱۷ نفر جمعیت انجام داد به این نتایج رسید که به طور متوسط ۸۰ درصد افراد این روستا از کتابخانه استفاده می‌کنند. ۵۰ درصد این افراد یک تا ۲ ساعت از اوقات فراقت خود در کتابخانه می‌گذارند. حدود ۹۰ درصد از مجموعه کتابخانه رضایت دارند. روزنامه مهمترین منبع مورد استفاده است.

1- Menzel
2- Shilendra K. and Prakash. H.
3- Nicholas, Amy L.
4- Fleming
5- Biradar, B.S.
6- Deharani Kumar, P

از مقایسه بین تحقیقات داخلی و خارجی می‌توان چنین استنباط کرد که در داخل ایران کتاب و در خارج از کشور مجله‌های تخصصی مهمترین منابع کسب اطلاعات می‌باشند. ضمناً گرایش به استفاده از منابع الکترونیکی و اینترنت در سالهای اخیر در پژوهشگران خارجی بسیار بیشتر از پژوهشگران داخلی بوده است.

یافته‌های پژوهش

ویژگیهای جمعیت شناختی جامعه مورد مطالعه

بر اساس جدول شماره ۱، ۱۰۳ نفر معادل ۵۹/۵ درصد جامعه آماری دانشجویان مقطع کارشناسی، ۲۶ درصد کارشناسی ارشد، ۱۴/۵ درصد دانشجویان مقطع دکتری می‌باشند.

جدول ۱- مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان دانشکده جغرافیا

مقطع	رشته و گرایش	فراوانی	نمونه	درصد	فراوانی	درصد
کارشناسی	کارتوگرافی	۱۳۹	۲۸	۱۶/۲	۱۰۳	۵۹/۵
	جغرافیای طبیعی	۱۸۵	۳۷	۲۱/۳		
	جغرافیای انسانی	۱۸۹	۳۸	۲۲		
کارشناسی ارشد	سنجش از دور	۲۹	۶	۳/۵	۴۵	۲۶
	اقلیم‌شناسی	۲۸	۶	۳/۵		
	ژئومورفولوژی	۳۸	۸	۴/۷		
	جغرافیای سیاسی	۳۵	۷	۴		
	جغرافیا و برنامه ریزی روستایی	۴۲	۹	۵/۲		
	جغرافیا و برنامه ریزی شهری	۴۳	۹	۵/۲		
کارشناسی دکتری	جغرافیا و برنامه ریزی شهری	۳۲	۸	۴/۷	۱۸	۱۰/۵
	جغرافیا و برنامه ریزی روستایی	۲۶	۶	۳/۵		
	جغرافیای سیاسی	۱۸	۵	۲/۸		
	اقلیم‌شناسی	۱۳	۳	۱/۷		
	ژئومورفولوژی	۱۳	۳	۱/۷		
جمع کل	—	۸۳۰	۱۷۳	۱۰۰	۱۷۳	۱۰۰

هدف استفاده از کتابخانه

مهمترین هدف استفاده از منابع اطلاعاتی، انجام پروژه‌های درسی با ۶۸/۸ درصد است. انجام کارهای پژوهشی نیز با ۶۵/۳ درصد در مرحله دوم جزء مهمترین دلایل استفاده دانشجویان از کتابخانه است (جدول ۲).

جدول ۲- هدف و انگیزه استفاده از کتابخانه

هدف استفاده از کتابخانه	فراوانی	درصد
انجام کارهای پژوهشی	۱۱۳	۶۵/۳
روزآمد کردن اطلاعات تخصصی	۴۸	۲۷/۷
انجام پروژه‌های درسی	۱۱۹	۶۸/۸
بالا بردن معلومات عمومی	۶۳	۳۶/۴
انتشار آثار علمی	۲۹	۱۶/۸
آمادگی برای کنکور ارشد و دکتری	۳۶	۲۰/۸
سایر موارد	۸	۴/۶

الگوی مراجعه به کتابخانه

دانشجویان در فواصل زمانی مختلف به کتابخانه مراجعه می‌کنند، که بیشترین میزان استفاده از کتابخانه، به شکل هفتگی با ۹۱ نفر (۵۲/۶ درصد) به صورت می‌گیرد. (جدول ۳).

جدول ۳- الگوی مراجعه به کتابخانه

میزان استفاده	روزانه	هفتگی	ماهانه	ترمی	جمع
فراوانی	۴۸	۹۱	۲۹	۵	۱۷۳
درصد	۲۷/۷	۵۲/۶	۱۶/۸	۲/۹	۱۰۰

ساعات استفاده از کتابخانه

جامعه مورد مطالعه به طور میانگین در طی هفته ۶/۹ ساعت در کتابخانه مطالعه می‌کنند. که ۴۸/۵ درصد آنها کمتر از ۵ ساعت در هفته در محل کتابخانه مطالعه می‌کنند (جدول ۴).

جدول ۴- مدت زمان استفاده از کتابخانه در هفته به عنوان سالن مطالعه

ساعت	روزانه کمتر از ۵	۱-۵	۱۰-۱۵	۱۵ و بالاتر	بی پاسخ	جمع
فراوانی	۸۴	۳۴	۲	۱۱	۴۲	۱۷۳
درصد	۴۸/۵	۱۹/۶	۱/۲	۶/۴	۲۴/۳	۱۰۰

اولین گام برای دستیابی به اطلاعات در کتابخانه

۵۰/۳ درصد دانشجویان اولین گام در دستیابی به اطلاعات در کتابخانه را استفاده از کامپیوتر و ۴۲/۲ درصد آنها مراجعه مستقیم به قفسه‌ها را ذکر کرده‌اند.

جدول ۵- اولین گام برای دستیابی به اطلاعات در کتابخانه

اولین گام دستیابی به اطلاعات	فراوانی	درصد
مراجعه مستقیم به قفسه	۷۳	۴۲/۲
استفاده از کامپیوتر	۸۷	۵۰/۳
مراجعه به کتابدار	۱۳	۷/۵

میزان استفاده از انواع منابع اطلاعاتی

از میان منابع اطلاعاتی کتابهای فارسی با میانگین ۴/۲۹ بیشترین نقش را در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دارد و از طرفی مجلات لاتین دارای کمترین نقش را در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دارد. آزمون کای اسکور نشان می‌دهد به جزه استفاده از پایگاههای اطلاعاتی که رابطه پاسخها معنی دار نیست به عبارتی پاسخها میان گزینه‌های کم تا خیلی زیاد پراکنده است در باقی موارد این رابطه معنی دار است (جدول ۶).

جدول ۶- میزان استفاده از انواع منابع اطلاعاتی توسط دانشجویان برای رفع نیازهای اطلاعاتی

منابع اطلاعاتی	بسیار کم		کم		متوسط		زیاد		بسیار زیاد		میانگین	آماره کای اسکوتر	سطح معناداری
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی			
کتاب فارسی	۲	۱/۲	۶	۳/۵	۱۶	۹/۲	۶۴	۳۷	۸۵	۴۹/۱	۴/۲۹	۱۶۲/۷۵	۰/۰۰۰
کتاب لاتین	۵۲	۳۰/۱	۴۷	۲۷/۲	۵۲	۳۰/۱	۱۷	۹/۸	۵	۲/۹	۲/۲۸	۵۶/۲۲	۰/۰۰۰
مجلات فارسی	۱۶	۹/۲	۲۷	۱۵/۶	۴۲	۲۴/۳	۶۴	۳۷	۲۴	۱۳/۹	۳/۳۰	۴۱/۴۸	۰/۰۰۰
مجلات لاتین	۷۲	۴۱/۶	۴۳	۲۴/۹	۲۹	۱۶/۸	۲۳	۱۳/۳	۶	۳/۵	۲/۱۲	۷۰/۹۰	۰/۰۰۰
پایگاه‌های اطلاعاتی	۳۵	۲۰/۲	۳۹	۲۲/۵	۴۵	۲۶	۲۹	۱۶/۸	۲۵	۱۴/۵	۲/۸۲	۷/۲۶	۰/۱۲۳
پایان نامه	۳۸	۲۲	۳۱	۱۷/۹	۶۲	۳۵/۸	۲۷	۱۵/۶	۱۵	۸/۷	۲/۷۱	۳۵/۱۸	۰/۰۰۰
طرح تحقیقاتی	۶۵	۳۷/۶	۴۶	۲۶/۶	۳۵	۲۰/۲	۲۰	۱۱/۶	۷	۴	۲/۱۷	۵۸/۶۴	۰/۰۰۰
نقشه اطلس	۳۲	۱۸/۵	۳۱	۱۷/۹	۵۸	۳۳/۵	۳۳	۱۹/۱	۱۹	۱۱	۲/۸۶	۲۳/۵۰	۰/۰۰۰
منابع اینترنتی	۱۰	۵/۸	۱۲	۶/۹	۳۰	۱۷/۳	۴۷	۲۷/۲	۷۴	۴۲/۸	۳/۹۴	۸۲/۱۷	۰/۰۰۰

زبان مورد استفاده در تامین منابع اطلاعاتی

اکثریت جامعه آماری یعنی ۸۵/۵ درصد زبان فارسی را مهمترین زبان منابع اطلاعاتی مورد نیاز ذکر کرده‌اند و ۱۴/۵ درصد زبان انگلیسی را انتخاب کرده‌اند (جدول ۷).

جدول ۷- زبان مورد استفاده در تامین منابع اطلاعاتی

زبان منابع	فراوانی	درصد
انگلیسی	۲۵	۱۴/۵
فارسی	۱۴۸	۸۵/۵
سایر زبانها	۰	۰
جمع	۱۷۳	۱۰۰

رضایتمندی از منابع کتابخانه

کتابخانه در بخش‌های مختلف عملکرد متفاوتی داشته است به طوری که دانشجویان بیشترین رضایت را از مجموعه کتابهای فارسی کتابخانه دارند و ضعیف‌ترین بخش نیز بخش نشریات لاتین بیان گردیده است.

جدول ۸- میزان رضایت و تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان از کتابخانه

سطح معنی‌داری	مقدار کاسکوئر	میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		میزان رضایت و تامین نیازها
			درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۰/۰۰۰	۱۳۹/۶۸	۳/۵۸	۱۰/۴	۱۸	۴۶/۸	۸۱	۳۵/۸	۶۲	۵/۲	۹	۱/۷	۳	کتاب فارسی
۰/۰۰۰	۹۱/۹۴	۲/۸۲	۳/۵	۶	۱۷/۹	۳۱	۴۳/۴	۷۵	۲۸/۳	۴۹	۶/۹	۱۲	کتاب لاتین
۰/۰۰۰	۱۰۲/۹۸	۲/۹۸	۲/۹	۵	۲۴/۹	۴۳	۴۳/۴	۷۵	۲۶	۴۵	۲/۹	۵	منابع مرجع
۰/۰۰۰	۱۳۲/۲۳	۳/۱۱	۴/۶	۸	۲۵/۴	۴۴	۵۱/۴	۸۹	۱۳/۹	۲۴	۴/۶	۸	نشریات فارسی
۰/۰۰۰	۶۰/۶۱	۲/۴۹	۲/۹	۵	۱۲/۷	۲۲	۳۳/۵	۵۸	۳۲/۹	۵۷	۱۷/۹	۳۱	نشریات لاتین
۰/۰۰۰	۵۶/۵۱	۲/۶۹	۵/۸	۱۰	۱۳/۹	۲۴	۳۷/۶	۶۵	۲۷/۷	۴۸	۱۳/۹	۲۴	منابع آماری
۰/۰۰۰	۱۲۸/۴۱	۳/۳۹	۶/۴	۱۱	۴۲/۲	۷۳	۳۹/۹	۶۹	۷/۵	۱۳	۴	۷	کل مجموعه

آزمون فرضیه‌های پژوهش

رابطه بین گرایش‌های مختلف تحصیلی با منابع مورد استفاده

همانگونه که جدول ۹ نشان می‌دهد بین گرایش‌های مختلف جغرافیا و انواع منابع مورد استفاده در رفع نیازهای اطلاعاتی (به جزء کتاب فارسی، طرح‌ها منابع اینترنتی) رابطه معنی‌داری وجود دارد. بنابراین در غیر این سه منبع ذکر شده، فرضیه پژوهش تائید می‌شود. میانگین استفاده از این منابع در گرایش‌های مختلف متفاوت است که در جدول ۱۰ به آن اشاره می‌شود:

جدول ۹- آزمون کراسکال والیس جهت مقایسه گرایشها در استفاده از منابع اطلاعاتی

اینترنت	نقشه	گزارش	پایان نامه	پایگاه‌ها اطلاعاتی	مجله لاتین	مجله فارسی	کتاب لاتین	کتاب فارسی	
۹/۲۸۲	۲۱/۱۳۱	۶/۴۴۰	۳۸/۸۰۲	۳۴/۹۰۳	۶۷/۷۵۴	۲۶/۲۱۰	۶۳/۰۳۶	۱۳/۲۳۳	کراسکال والیس
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	درجه آزادی
۰/۳۱۹	۰/۰۰۷	۰/۵۹۸	۰/۰۰۱	...	۰/۱۰۴	سطح معنی‌داری

بر اساس جدول ۱۰ در میزان استفاده از برخی منابع بین گرایش‌های مختلف تحصیلی تفاوت زیادی وجود دارد. به طوریکه رشته کارتوگرافی با میانگین ۱۱۳/۶۲ بیشترین استفاده را از نقشه در رفع نیازهای خود دارند. سایر منابع و رشته و گرایشها در جدول مشخص است

جدول شماره ۱۰- مقایسه میانگین استفاده از منابع مختلف در گرایشهای مختلف تحصیلی جغرافیا

گرایشها و رشته	کتاب فارسی	کتاب لاتین	مجله فارسی	مجله لاتین	پایگاههای اطلاعاتی	پایان نامه	طرحها	نقشه	اینترنت
کارتوگرافی	۷۶/۵۹	۸۴/۱۷	۶۶/۰۰	۷۶/۵۷	۷۶/۹۷	۷۱/۹۵	۸۱/۴۰	۱۱۳/۶۲	۸۰/۶۶
جغرافیای انسانی	۹۶/۶۲	۶۲/۳۰	۷۹/۳۴	۵۴/۸۱	۶۸/۵۴	۶۸/۹۹	۸۰/۲۰	۹۴/۷۲	۷۴/۰۴
جغرافیای شهری	۹۱/۸۹	۵۱/۹۲	۷۲/۵۹	۶۳/۱۲	۷۰/۰۳	۶۷/۴۲	۷۸/۷۴	۹۰/۲۰	۸۶/۲۴
اقلیم	۶۹/۷۵	۱۴۰/۰۰	۸۳/۲۰	۱۳۲/۹۵	۱۲۳/۱۰	۱۲۲/۱۰	۱۰۲/۱۰	۶۵/۸۰	۸۸/۳۰
ژئومورفولوژی	۵۸/۹۲	۱۲۸/۷۵	۱۰۵/۹۲	۱۱۹/۷۱	۱۱۷/۵۰	۱۱۴/۶۳	۹۰/۲۹	۶۹/۵۰	۹۹/۸۳
GIS	۷۳/۸۶	۱۰۲/۱۴	۹۸/۷۹	۱۲۴/۷۱	۹۸/۷۱	۸۲/۰۰	۸۸/۱۴	۷۷/۲۹	۸۷/۹۳
برنامه‌ریزی روستایی	۸۶/۲۵	۱۱۰/۰۶	۱۱۲/۵۳	۱۱۶/۴۷	۱۲۹/۶۳	۱۲۰/۸۸	۱۰۲/۴۷	۵۶/۸۱	۱۱۲/۷۸
برنامه‌ریزی شهری	۹۷/۸۰	۱۲۶/۲۷	۱۱۴/۰۳	۱۳۳/۷۰	۹۹/۹۳	۱۱۹/۴۰	۹۴/۴۷	۷۲/۰۷	۹۴/۴۰
جغرافیای سیاسی	۱۰۸/۶۵	۹۵/۸۰	۱۲۱/۰۰	۹۵/۹۰	۷۸/۷۰	۱۰۲/۲۰	۱۰۳/۱۵	۸۹/۱۰	۸۶/۴۵

رابطه بین گرایشهای تحصیلی و میزان رضایت از بخشهای مختلف کتابخانه در تامین نیازهای اطلاعاتی همانگونه در جدول شماره ۱۱ مشخص است بین گرایشهای مختلف تحصیلی و میزان رضایت از بخشهای مختلف کتابخانه تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. به این ترتیب فرضیه دوم پژوهش تأیید نمی‌شود.

جدول ۱۱- آزمون کراسکال والیس جهت مقایسه گرایشهای تحصیلی در میزان رضایت از بخشهای مختلف کتابخانه

بخش کتاب فارسی	کتاب لاتین	منابع مرجع	نشریات فارسی	نشریات لاتین	منابع آماری	کل مجموعه
۷/۱۱۵	۱۴/۱۱۴	۱۰/۸۹۵	۸/۲۳۴	۱۰/۷۳۹	۵/۱۷۶	۱۳/۶۰۳
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۷
۰/۵۲۴	۰/۰۷۹	۰/۲۰۸	۰/۴۱۱	۰/۲۱۷	۰/۷۳۹	۰/۰۹۳

رابطه بین مقاطع مختلف تحصیلی و استفاده از انواع منابع اطلاعاتی

بر اساس جدول ۱۲ بین مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری با میزان استفاده از منابع مختلف در رفع نیازهای اطلاعاتی رابطه معنی‌داری وجود دارد. البته تنها منابع کتاب فارسی و اینترنت است که بین مقطع تحصیلی مختلف هیچ رابطه‌ای وجود ندارد. میانگین استفاده از این منابع در میان مقطع مختلف تحصیلی متفاوت است که در جدول ۱۳ به آن اشاره شده است

جدول ۱۲- آزمون کراسکال والیس جهت مقایسه مقاطع مختلف در استفاده از منابع اطلاعاتی

کتاب فارسی	کتاب لاتین	مجله فارسی	مجله لاتین	پایگاههای اطلاعاتی	پایان نامه	گزارش	نقشه	اینترنت
۳/۷۱۷	۵۹/۹۳۷	۲۱/۵۵۹	۶۲/۷۴۳	۳۰/۷۰۸	۳۴/۷۹۳	۵/۵۰۶	۱۴/۲۶۱	۵/۱۷۴
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۰/۱۵۶	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۶۴	۰/۰۰۱	۰/۰۷۵

بر اساس جدول ۱۳ در میزان استفاده از منابع بین مقاطع مختلف تحصیلی بجز استفاده از کتاب فارسی و منابع اینترنتی که رابطه آن معنی‌دار نیست و مقاطع مختلف تقریباً به یک اندازه از این دو نوع منابع جهت رفع نیازهای اطلاعاتی خود استفاده می‌کنند، در سایر موارد رابطه معنی‌دار بوده و میزان آن بر اساس مقطع افزایش پیدا کرده است.

جدول شماره ۱۳- مقایسه میانگین استفاده از منابع مختلف بر اساس مقاطع تحصیلی

گرایشها و رشته	کتاب فارسی	کتاب لاتین	مجله فارسی	مجله لاتین	پایگاههای اطلاعاتی	پایان نامه	طرحها	نقشه	اینترنت
کارشناسی	۸۹/۲۸	۶۵/۸۱	۷۳/۱۶	۶۳/۹۲	۷۱/۴۵	۶۹/۲۶	۸۰/۰۱	۹۸/۴۲	۸۰/۲۹
کارشناسی ارشد	۹۰/۷۸	۱۰۴/۱۹	۱۱۰/۷۲	۱۱۳/۵۳	۱۰۰/۱۳	۱۱۶/۳۳	۹۸/۷۲	۷۲/۲۲	۹۵/۷۷
دکتری	۷۰/۸۰	۱۴۳/۳۸	۱۰۱/۳۲	۱۳۴/۳۲	۱۲۷/۴۴	۱۰۷/۳۰	۹۴/۶۸	۶۶/۵۶	۹۸/۸۸

رابطه بین مقطع تحصیلی و میزان رضایت از بخشهای مختلف کتابخانه در تامین نیازهای اطلاعاتی

همانگونه در جدول شماره ۱۴ مشخص است بین مقاطع مختلف تحصیلی و میزان رضایت از منابع بخشهای مختلف کتابخانه تفاوت معنی داری وجود ندارد. بنابراین فرضیه چهارم پژوهش تأیید نمی شود

جدول شماره ۱۴- رابطه بین مقاطع تحصیلی و میزان رضایت از منابع گوناگون کتابخانه با استفاده

از آزمون کراسکال والیس

	کتاب فارسی	کتاب لاتین	منابع مرجع	نشریات فارسی	نشریات لاتین	منابع آماری	کل مجموعه
کراسکال والیس	۰/۳۲۵	۸/۱۹۶	۱/۵۹۴	۲۳۴/۰	۵/۱۹۴	۲/۴۵۵	۹/۲۴۸
درجه آزادی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
سطح معنی داری	۰/۸۵۰	۰/۰۱۷	۰/۴۵۱	۰/۸۸۹	۰/۰۷۴	۰/۲۹۳	۰/۰۱۰

بحث و نتیجه گیری

با نگاهی به پژوهشهای انجام گرفته در حوزه نیازسنجی جهت مقایسه نتایج تحقیقات گذشته با نتایج تحقیق حاضر، این نکته قابل ذکر است که در پژوهشهای پیشین این حوزه مرز کاملاً مشخصی در رابطه با رفتار اطلاع یابی، دسترسی به منابع اطلاعاتی و نیاز اطلاعاتی وجود ندارد و نتایج حاصل از تحقیقاتی که تحت این عناوین انجام گرفته همپوشانی زیادی با یکدیگر دارند. طلاچی (۱۳۷۵) معتقد است که مفهوم نیاز اطلاعاتی به روشنی مشخص نیست و اغلب این سه مفهوم به جای یکدیگر به کار می روند. یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که دانشجویان، مهمترین انگیزه و هدف خود در استفاده از منابع اطلاعاتی انجام پروژه های درسی بیان کرده اند. این موضوع ناشی از نوعی اجبار در انجام وظایف درسی و تحقیقی است. با مقایسه نتایج حاضر و نتایج پیشین این نکته قابل ذکر است، در تحقیقاتی که جامعه آماری آنها اعضای هیات علمی (مانند قیاسی، ۱۳۷۶، بشیری، ۱۳۸۰ و رجبی، ۱۳۸۲، مرادی مقدم، ۱۳۸۴، مدنی و علیانقی، ۱۳۸۶، رحیمی و قهنویه، ۱۳۸۶ و بازوند و شعبانی، ۱۳۸۷، و یا گروه های خاص پژوهشی (مانند صدیقی، ۱۳۷۸، دادخواه، ۱۳۸۰، شفیعیان، ۱۳۸۱، آذرنگ و عینی، ۱۳۸۳، رضایی کزازی، ۱۳۸۵، گونه فراهانی، ۱۳۸۶) بوده اند، مهمترین انگیزه را در استفاده از منابع اطلاعاتی، انجام کارهای پژوهشی و روزآمد کردن اطلاعات تخصصی بیان کرده اند و پژوهشهای که بر روی دانشجویان و دانش آموزان انجام گرفته مهمترین انگیزه انجام کارهای درسی ذکر شده که با نتایج تحقیق حاضر یکی است (مانند قربانی، ۱۳۸۰، سردارشیبانی، ۱۳۸۴، صفری راد، ۱۳۸۵). در پژوهش معرف زاده و صادقی نسب (۱۳۹۰) و داودی (۱۳۸۵) که جامعه آماری آن دبیران می باشد مهمترین انگیزه، استفاده از منابع را بالابردن اطلاعات عمومی ذکر شده کرده اند.

بیش از نیمی (۵۰/۳ درصد) جامعه آماری اولین گام را در دستیابی به اطلاعات را استفاده از کامپیوتر و در مرحله بعد مراجعه مستقیم به قفسه و تعداد کمی افراد مستقیماً به کتابدار مراجعه می کنند. (کتابخانه مورد بررسی فاقد برگه دان است)، در پژوهشهای رضانی (۱۳۸۵)، یاری زنگنه (۱۳۸۴) اولین گام در دست یابی به اطلاعات در کتابخانه استفاده از برگه دان بیان شده است.

در این تحقیق منابع فارسی مهمترین منابع در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان و پس از آن منابع انگلیسی است که با نتایج پژوهش خسروجرودی (۱۳۸۴)، مختارپور (۱۳۸۷) و خادمیان (۱۳۹۰) منطبق است. در برخی پژوهش‌ها مانند نوری پیرنق و حریری (۱۳۸۷)، گیل (۱۳۷۲)، بسطامی بندپی (۱۳۸۴)، منابع انگلیسی در اولویت اول استفاده قرار دارند. از میان منابع کسب اطلاعات، استفاده از منابع معمول نظیر کتاب فارسی، اینترنت، نشریات تخصصی به ترتیب عنوان اصلی‌ترین منبع نام برده شده است، که با نتایج پوراحمد و حسنی (۱۳۸۷)، کیانی خوزستانی، فامیل روحانی و نصیرنژاد (۱۳۹۰)، ملکیان، فرشته (۱۳۸۷) و ترکیان تبار (۱۳۸۷) مطابقت دارد. در پژوهش بشیری (۱۳۸۶ و ۱۳۸۷) استفاده از اینترنت بعد از نشریات به عنوان دومین منبع اطلاعاتی مهم در رفع نیاز اطلاعاتی بیان شده است، استفاده از اینترنت به عنوان دومین منبع اطلاعاتی نشان از گسترش روز افزون منابع الکترونیکی در رفع نیاز اطلاعاتی دارد که نیازمند توسعه زیر ساخت‌ها و ایجاد واحد اطلاع‌رسانی در کتابخانه مورد پژوهش و سایر مرکز علمی دارد. در یافته‌های افشار زنجانی (۱۳۶۶)، حاجبی (۱۳۷۱)، برادران لیل‌آبادی (۱۳۷۲)، شکوری منفرد (۱۳۷۲)، خشنود، (۱۳۷۹)، حیاتی و عموقین (۱۳۸۰)، افروزی نیا، (۱۳۸۳)، سرپرست (۱۳۸۷) و گنجی، دیانی و فروغی (۱۳۸۸) کتاب به عنوان مهمترین منبع و نشریات تخصصی در حله بعد قرار دارد. البته در تحقیقات مکی زاده تفتی (۱۳۷۸) و میرجود (۱۳۸۴) استفاده از نشریات به عنوان اولویت اول و کتاب به عنوان اولویت دوم به اثبات رسیده است. به نظر می‌رسد انتخاب کتاب به عنوان مهمترین منبع اطلاعاتی در پژوهش حاضر و اکثر پژوهش‌های گذشته به خاطر، در دسترس بودن، راحتی استفاده، کم هزینه بودن و نیز بالا بودن میزان آشنایی استفاده کنندگان با این منابع و معرفی این گونه منابع از سوی اساتید، به عنوان منابع مورد مطالعه باشد. در پژوهش واعظی و نورافروز (۱۳۸۷) بعد از کتاب پایانامه‌ها به عنوان دومین منبع مورد استفاده بیان شده است. در تحقیق بیگدلی و سلاحی (۱۳۹۰) کتاب به همراه لوح فشرده به عنوان مهمترین منبع برای استفاده ناشنویان و در پژوهش نوشین فرد و رضوی (۱۳۸۹) کتاب‌های گویا به عنوان مهمترین منبع برای استفاده نابینایان بیان شده است. در تحقیق قاضی میرسعید (۱۳۸۰) مهمترین مجرای کسب اطلاعات زنان رادیو و تلویزیون ذکر شده است.

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که کتابخانه دانشکده بیشترین درصد استفاده را، در مقایسه با کتابخانه‌های دیگر، به خود اختصاص داده است. که این یافته منطبق با نتایج پژوهش بابا زاده گشتی (۱۳۷۴)، صیامیان و دیگران (۱۳۸۹) و گنجی، دیانی و فروغی (۱۳۸۸) می‌باشد. حال، با توجه به اینکه بیشترین وابستگی دانشجویان دانشکده به کتابخانه دانشکده است، مجهز کردن آن مطابق با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی (حداقل در سطح دانشگاه‌های کشورهای در حال توسعه) ضرورتی انکارناپذیر است. در پژوهش‌های دیانی (۱۳۶۵)، اسدی گرگانی (۱۳۶۶) کتابخانه شخصی بیشتر از سایر مرکز مورد استفاده قرار می‌گرفت.

منابع

- آذرنگ، عبدالحسین، اکرم عینی (۱۳۸۳) " بررسی نیازهای اطلاعاتی مدیران و کارشناسان سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش "، فصلنامه کتاب، دوره پانزدهم، شماره ۵۸ (تابستان)، ص. ۱۴۸-۱۶۸.
- اسدی گرگانی، فاطمه. ۱۳۶۶. بررسی نحوه دستیابی کارشناسان امور بهزیستی به منابع ومدارک مورد نیاز. پایان نامه فوق لیسانس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- اسکروچی، رقیه، فرید عبادی فرد آذر، حسن ابوالحسنی (۱۳۸۷)، بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران در آموزش بالینی اورژانس، فصلنامه مدیریت سلامت، سال یازدهم، شماره ۳۳، (پائیز)، ص. ۶۹-۷۶
- امید خدا، مریم و فرشته سپهر (۱۳۸۷) " نیاز سنجی اطلاعاتی اعضای جوان کتابخانه‌های عمومی شهر تهران، فصلنامه دانش‌شناسی، سال اول، شماره (۲)، پائیز، ص. ۱۷-۲۹.
- افشار زنجانی، ابراهیم (۱۳۶۶). روش‌های کسب اطلاعات تخصصی توسط اعضای هیئت علمی مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران. گروه کتابداری.
- افروزی نیا، عبدالجلیل (۱۳۸۳). "سنجش نیازهای اطلاعاتی استادان دانشگاه آزاد اسلامی دزفول". پیام کتابخانه، سال ۱۴، شماره ۲۰۱.

اکرمی، مهین (۱۳۸۰). بررسی امکانات و نیازهای اطلاعاتی کارخانه‌های صنایع غذایی شهر مشهد، کتابداری و اطلاع‌رسانی. دوره چهارم، شماره ۳. ص. ۱۳-۳۴.

امیدی فر، سیروس، احمد رضا فخاری و نوشین صرای در تحقیقی به نیاز سنجی نشریات فارسی کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان از دیدگاه مراجعان و کتابداران در سال ۱۳۸۸، کتابداری و اطلاع‌رسانی، جلد ۱۳، ش. ۵۲ (زمستان) قابل دسترس در [http://www.aqlibrary.org/index.php?\(۱۳۸۹/۱۰/۷\)](http://www.aqlibrary.org/index.php?(۱۳۸۹/۱۰/۷))

بابازاده گشتی، محمد (۱۳۷۴)، بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید بهشتی و میزان تامین نیازهای اطلاعاتی توسط کتابخانه‌های دانشگاهی این دانشگاه. پایان نامه فوق لیسانس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات.

بابائی، محمود (۱۳۸۶). **نیازسنجی اطلاعات**. مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، تهران، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، تهران.

بابائی، محمود (۱۳۸۶). مبانی **نیازسنجی اطلاعات**. اطلاع رسانی، دوره ۱۲ ش. شماره ۴ (تابستان)، ص.

بادن، دیوید (۱۳۸۸). کاربران، مطالعات کاربرمدار و رفتار اطلاعاتی انسان: نگاهی به بازتاب مقاله "مطالعات کاربرمدار و نیازهای اطلاعاتی انسان" اثر تام ویلسون در خلال سه دهه گذشته. ترجمه رضامختارپور، کتابداری و اطلاع‌رسانی. دوره دوازدهم، شماره ۴. ص. ۱۸۵-۲۰۴.

بازوند، علی و احمد شعبانی (۱۳۸۷). "ارزیابی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه لرستان". فصلنامه کتاب، دوره نوزدهم، شماره ۲ (تابستان)، ص. ۳۹-۵۲.

برادران لیل آبادی، ماهسوری (۱۳۷۲). "بررسی نیازهای اطلاعاتی منحصمان قلب و عروق و ریه در شهر تبریز". پایان‌نامه فوق لیسانس کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.

بشیری، جواد (۱۳۸۰) "نیاز سنجی اطلاعات" فصلنامه پیام کتابخانه، سال یازدهم، شماره چهارم، ص. ۱۳-۱۹.

بشیری، جواد (۱۳۸۲). "سنجش نیازهای اطلاعاتی محققان وزارت جهاد کشاورزی". فصلنامه کتاب، دوره چهاردم، شماره سوم (پاییز)، ص. ۴۸-۵۴.

بشیری، جواد (۱۳۸۷). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی". فصلنامه کتاب، دوره نوزدهم، شماره اول (بهار)، ص. ۳۹-۵۲.

بشیری، جواد (۱۳۸۶). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی". پژوهش و سازندگی (زراعت و باغبانی)، شماره ۷۵ (تابستان)، ص. ۵۱-۵۸.

بسطامی بندپی (۱۳۸۴). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه‌های شهرستان نوشهر و چالوس و میزان تامین نیازهای فوق توسط کتابخانه‌های مرکزی". پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده علوم انسانی.

بیگدلی، زاهد و سوسن سلاچی (۱۳۹۰). "نیازهای اطلاعاتی ناشنویا و کم شنوای مدارس استثنایی شهر شیراز از دیدگاه معلمان آنها، تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۱۷ (۳)، ۴۹۵-۵۱۶.

پوراحمد، علی اکبر و محمد رضا حسنی (۱۳۸۷)، روشهای دستیابی اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه آزاد شیروان به منابع اطلاعاتی مورد نیاز، فصلنامه کتاب، دوره نوزدهم، شماره ۷۵ (تابستان)، ص. ۱۵۷-۱۷۲.

ترکیان تبار، منصور و ابوالفضل میر محمد مکی (۱۳۸۷). **بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضاء هیات علمی منطقه پنج دانشگاه آزاد اسلامی**، اطلاع یابی و اطلاع‌رسانی، شماره پیاپی ۱۲، ص. ۵۱-۵۹.

حیاتی، زهیر و عبادالله عموقین (۱۳۸۰). نیازهای دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تبریز به منابع اطلاعاتی و نقش کتابخانه دانشگاه در تامین آنها، کتابداری و اطلاع‌رسانی. دوره پنجم، شماره ۲. ص. ۴۱-۶۰.

خادمیان، مهدی و اعظم خواجه نامقی (۱۳۹۰) "شناسایی نیازهای اطلاعاتی و میزان رضایت مراجعه کنندگان کتابخانه‌های سازمان کتابخانه‌ها و موزه ها و مراکز اسناد آستان قدس رضوی"، مجله مطالعات ایرانی کتابداری و اطلاع رسانی، ۲۲ (۴)، ص. ۸۷-۱۰۹.

خسرو جردی، علی (۱۳۸۴)، نیازهای اطلاعاتی کارشناسان بانک تجارت، فصلنامه کتاب، دوره شانزدهم، شماره ۱ (بهار)، ص. ۱۵۹-۱۶۶.

خشنود، فاطمه (۱۳۷۹)، بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی موسسه عالی بانکداری ایران وابسته به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال تحصیلی ۷۹-۱۳۷۸، پایان‌نامه فوق‌لیسانس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد واحد تهران شمال.

دادخواه، پروانه (۱۳۸۰)، بررسی نیازهای اطلاعاتی موسیقی دانان ایرانی، فصلنامه پیام کتابخانه، شماره ۴۱، تابستان ۱۳۸۰ ص ۳۲-۳۸.

دادخواه، پروانه (۱۳۸۱)، نیازهای اطلاعاتی موسیقی دانان ایران، فصلنامه کتاب، سال سیزدهم، شماره ۱ (بهار)، ص. ۱۳-۲۱. دانشگاه تهران، دانشکده علوم تربیتی. گروه آموزشی کتابداری (۱۳۵۴). "تحقیق درباره روش‌هایی که اعضای هیأت علمی دانشکده علوم تهران دانشگاه تهران برای دستیابی به منابع و مدارک به کار می‌برند". - تهران: دانشگاه تهران.

داودی، سلطانه (۱۳۸۵). "بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی دبیران مقطع متوسطه در دبیرستانهای شهرستان مسجد سلیمان"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات.

داور پناه، محمدرضا (۱۳۸۶)، ارتباط علمی: نیاز اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی، تهران: دبیرش: چاپار. داور پناه، محمدرضا و محمد اعظمی (۱۳۹۰). "نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی پرستاران: مروری بر مطالعات انجام شده در جهان"، تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۱۷(۳)، ۴۲۷-۴۵۳.

دیانی، محمد حسین (۱۳۶۵). "روش‌های کسب و اشاعه اطلاعات علمی توسط اعضای هیأت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز". - اهواز: دانشگاه شهید چمران، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه کتابداری.

رجبی، اصغر (۱۳۸۳). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان گلستان". پایان-نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده علوم انسانی.

رحیمی، علی رضا، حسن قهنوبه (۱۳۸۶) "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و شیوه‌های دسترسی به اطلاعات توسط آنها"، گزارش طرح پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

رحیمی زاده حسینی، علی و محمد رضا داور پناه (۱۳۸۴)، بررسی نیازهای اطلاعاتی کارکنان سازمان تأمین اجتماعی، کتابداری و اطلاع‌رسانی. دوره هشتم، شماره ۲. ص. ۹۱-۱۱۴.

رسول آبادی، مسعود (۱۳۸۱)، بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان و تعیین میزان رفیع این نیازها با استفاده از منابع موجود در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی دانشگاه مذکور، "پایان‌نامه فوق‌لیسانس کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.

رضایی کزازی، لیلا (۱۳۸۵)، "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضاء هیأت علمی مراکز دایره‌المعارف نویسی اسلامی در ایران و نقش کتابخانه‌های این مراکز در رفع آنها" پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران. گروه کتابداری.

رمضانی، زهرا (۱۳۷۵). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته‌های حقوق و علوم سیاسی"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شمال.

رمضانی، طیبه (۱۳۸۰). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه بیرجند". پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.

روان بخش، نعمه (۱۳۸۰)، بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی و میزان رضایت از کتابخانه مددجویان کانون اصلاح و تربیت تهران، پایان‌نامه فوق‌لیسانس کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد واحد تهران شمال.

زهرای، فرحناز (۱۳۷۴). بررسی نیازهای مسئولان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به اطلاعات آماری و نحوه دسترسی آنان به این اطلاعات. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم پزشکی ایران.

سائومی، ریما (۱۳۷۶)، مدیریت راهبردی و نیاز اطلاعاتی، اطلاع رسانی، ترجمه سیمین بردبار، اطلاع رسانی، دوره ۱۲، ش. ۴ (تابستان)، ص. ۲۰-۳۰.

ستاری، بهزاد و مریم جواهری (۱۳۸۵). نیاز سنجی منابع اطلاعاتی در کتابخانه‌های عمومی استان اردبیل، فصلنامه کتاب، دوره هفدهم، شماره ۱ (بهار)، ص. ۲۱۵-۲۳۸.

سرپرست، علی اکبر (۱۳۸۷). بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه تربیت معلم تهران. پایان نامه فوق لیسانس علوم کتابداری و اطلاع رسانی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات.

سردارشیبانی، سعید (۱۳۸۴)، نقش کتابخانه‌های آستان قدس رضوی در برآورده کردن نیازهای اطلاعاتی دانش آموزان و دانشجویان شهر مشهد، کتابداری و اطلاع رسانی. دوره هشتم، شماره ۳. ص. ۸۹-۱۰۰.

شفیعیان، شهرزاد (۱۳۸۱) " بررسی میزان تناسب منابع کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با نیاز اطلاعاتی استفاده کنندگان بالفعل " پایان نامه فوق لیسانس علوم کتابداری و اطلاع رسانی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه تهران.

شکوری منفرد، هاشم (۱۳۷۲). "نیازهای اطلاعاتی پرستاران شاغل در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران و تهران و شهید بهشتی". پایان نامه فوق لیسانس کتابداری، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.

صالحی ده پاکی، هاجر، رویا برادر، و سعید رضای شریف آبادی (۱۳۸۸) به بررسی نیازهای اطلاعاتی دانش آموزان عشایر کوچنده ایل قشقایی استان فارس، طایفه عمله، تیره صفی خانی: ارائه الگویی جهت تامین خدمات کتابخانه‌ای، اطلاع شناسی، سال ششم، ش. ۲۴ (تابستان)، ص. ۱۴۵-۱۵۸.

صالحی ده پاکی، هاجر، رویا برادر، و سعید رضای شریف آبادی (۱۳۸۸) به بررسی نیازهای اطلاعاتی دانش آموزان عشایر کوچنده ایل قشقایی استان فارس، طایفه عمله، تیره صفی خانی: ارائه الگویی جهت تامین خدمات کتابخانه‌ای، فصلنامه کتاب، سال بیستم، ش. ۷۹ (زمستان)، ص. ..

صدیقی، مهری (۱۳۷۸). " بررسی نیازهای اطلاعاتی محققین علوم زلزله " علوم اطلاع رسانی، دوره ۱۵ شماره (۱ و ۲) قابل دسترس در <http://www.irandoc.ac.ir/Journals/jr15.htm>

صیامیان، حسن و دیگران (۱۳۸۹)، بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتارهای اطلاع یابی اعضای هیئت علمی و عوامل مرتبط با آن در دانشگاه‌های علوم پزشکی شمال کشور، نما، دوره ۱۶، شمار (۲). قابل دسترس در (۱۳۸۹/۵/۱۱): <http://ejournal.irandoc.ac.ir>

صفری راد، فاطمه (۱۳۸۵)، نقش کتابخانه دانشگاه شیراز در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی، فصلنامه کتاب، دوره هفدهم، شماره ۱ (بهار)، ص. ۲۱۹-۲۳۴

طلاچی، هما (۱۳۷۵)، نیازهای اطلاعاتی متخصصان حوزه علوم پزشکی در ایران و جهان، فصلنامه کتاب، دوره هفتم، شماره ۳ (زمستان)، ص. ۴۳-۵۸.

طلاچی، هما (۱۳۷۶). استفاده دانشجویان، پرشکان عضو هیئت علمی و پژوهشگران از نمایه نامه‌ها و چکیده نامه‌ها در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی.

عباد زاده دولت آباد، فرامرز (۱۳۸۴) " بررسی نیازهای اطلاعاتی مدیران و کارشناسان آماد و پشتیبانی و ارائه راهکارهای رفع آن نیازها ". پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده علوم انسانی، واحد علوم و تحقیقات.

عینی، اکرم (۱۳۸۴). " مفهوم نیاز اطلاعاتی از دیدگاه پیشگامان کتابداری و علوم اطلاع رسانی ". علوم اطلاع رسانی. قابل دسترس در <http://www.irandoc.ac.ir/Journals/jr15.htm>

فلاحیان، هوشنگ (۱۳۸۱)، بررسی نیازهای اطلاعاتی میران عمل شرکتهای برق منطقه ای، پایان نامه فوق لیسانس علوم کتابداری و اطلاع رسانی، وزارت نیرو، موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت.

قاضی میرسعید، آذین (۱۳۸۰). "بررسی نیازهای اطلاعاتی نوسوادان زن گروههای پیگیر شهر تهران". پیام کتابخانه، سال ۱۱، شماره ۴، ص. ۳۵-۴۲.

قانع، محمد رضا، ایران عابدی و شکوه تفرشی (۱۳۸۸). "مقایسه نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه رازی کرمانشاه با مجموعه سازی نشریات کتابخانه مرکزی این دانشگاه بر اساس تحلیل استنادی انتشارات آنها در ISI Scopus" دانش‌شناسی، سال دوم، شماره ۷، ص. ۶۴-۷۵.

قربانی، ولی (۱۳۸۰). بررسی نیازهای اطلاعاتی دانش‌آموزان دبیرستانی شهر مشهد و ارزیابی توانایی مجموعه کتابخانه در برآوردن این نیازها، کتابداری و اطلاع‌رسانی. دوره چهارم، شماره ۱، ص. ۲۷-۴۴.

قیاسی، میترا (۱۳۷۶). نیازهای اعضای هیات علمی به منابع اطلاعاتی در دانشگاههای علوم پزشکی، فصلنامه کتاب، دوره هشتم، شماره ۳ (پائیز)، ص. ۷۴-۹۰.

کیانی خوزستانی، حسن، علی اکبر فامیل روحانی و رقیه نصیرنژاد (۱۳۹۰). نقش کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی این دانشگاه، نما، دوره ۱۹، شماره ۱، قابل دسترس در (۱۳۹۰/۱/۳۱): [/http://ejournal.irandoc.ac.ir](http://ejournal.irandoc.ac.ir)

گبل، پروین (۱۳۷۲). "بررسی نیازهای اطلاعاتی متخصصان علوم توان‌بخشی". پایان‌نامه فوق لیسانس کتابداری، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.

گونه فراهانی، مریم (۱۳۸۶). نیازهای اطلاعاتی پژوهشگران مرکز تحقیقات، مطالعات، و سنجش برنامه‌های صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران "فصلنامه کتاب، دوره هجدهم، شماره اول (بهار)، ص. ۱۹۳-۲۰۴.

گنجی، شهلا، محمد حسن دینانی و فیض‌الله فروغی (۱۳۸۸). بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه رازی کرمانشاه، کتابداری و اطلاع‌رسانی. دوره دوازدهم، شماره ۴. قابل دسترس در (۱۳۸۸/۰۶/۲۵) [/http://www.aqlibrary.ir](http://www.aqlibrary.ir)

گوستاو روسن، کارل (۱۳۷۶). روش خلاق در تعریف نیاز اطلاعاتی، فصلنامه اطلاع‌رسانی. ترجمه نسرین آخوندی اصل دوره ۱۳، شماره ۲ (زمستان)، ص. ۴۹-۵۷.

محبوب، سیامک و محمد حسن زاده (۱۳۹۱). "بیان نیاز اطلاعاتی"، مطالعات ایرانی کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۲۳(۱)، ص. ۹۰-۱۱۱. محمدی، کوروش، یحیی دوستدار (۱۳۸۷). "نقش کتابخانه مرکزی دانشگاه امام صادق در تامین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی آن دانشگاه"، کتابداری، ۴۸ (پائیز و زمستان)، ص. ۱۷۵-۲۰۲.

مختار پور، رضا (۱۳۸۷). "بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی پرستاران شاغل در بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت" اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، شماره پیاپی ۶، ص. ۷۱-۷۶.

مدنی، خدیجه و بابک علیادونیقی (۱۳۸۶). "رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیات علمی و نقش کتابخانه دانشگاه در تامین نیازهای اطلاعاتی آنان" فصلنامه اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی، سال دوم، شماره ۴ (پائیز)، ص. ۸۶-۹۹.

مرادی مقدم، حسین (۱۳۸۲). "بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه شهید چمران، به منظور تعیین اولویت‌های خدماتی کتابخانه‌های دانشگاه". کتابداری، ۴۳ (بهار و تابستان)، ص. ۱۸۳-۲۰۹.

معرف زاده و صادقی نسب (۱۳۹۰). "بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی دبیران مقطع متوسطه در دبیرستانهای شهرستان اندیمشک"، مجله مطالعات ایرانی کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۲۲(۲)، ص. ۲۴-۳۸.

معصومی، فرناز (۱۳۷۱). "بررسی نیازهای اطلاعاتی متخصصان علوم داروئی". پایان‌نامه فوق لیسانس کتابداری، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.

مکی زاده، فاطمه (۱۳۷۸). "بررسی نیازهای اطلاعاتی استادان دانشگاه شیراز"، دوره دهم، شماره ۴ (زمستان)، ص. ۵۶-۶۸. ملکیان، فرشته (۱۳۸۷). "مطالعه نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران و میزان برآورده شدن این نیازها از طریق کتابخانه‌های دانشکده‌های فوق". فصلنامه کتاب، سال نوزدهم، شماره ۷۶ (زمستان)، ص. ۲۵۳-۲۶۳.

- مهدی، فاطمه (۱۳۸۲). بررسی نیازهای اطلاعاتی کارشناسان شرکت ایران خودرو و ارائه الگوی مناسب جهت تامین آن. پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه شیراز، دانشکده علوم انسانی.
- میرجود، حسین (۱۳۸۴). نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی نمایندگان دوره ششم مجلس، فصلنامه کتاب، دوره شانزدهم، شماره ۲ (تابستان)، ص. ۱۱۷-۱۳۰.
- نجفی، هما (۱۳۸۵). بررسی نیازهای مطالعاتی استفاده‌کنندگان از کتابخانه‌های مساجد، "پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده علوم انسانی، واحد علوم و تحقیقات.
- نوری پیرنق، محمد و نجلا حریری (۱۳۸۷). "بررسی نیازهای اطلاعاتی کارشناسان سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور" فصلنامه دانش‌شناسی، سال اول، شماره (۲)، پائیز، ص. ۱۱۳-۱۲۷.
- نوشین فرد، فاطمه و یلدا رضوی (۱۳۸۹). "مطالعه نیازهای اطلاعاتی کاربران نابینا و کم بینای شهر کرمان و میزان بهره‌گیری آنها از خدمات کتابخانه ای، تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۱۶(۴)، ۱۲۹-۱۴۹.
- واعظی، رضا، علی حسین نورافروز (۱۳۸۷). "بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان دانشکده حسابداری و مدیریت دانشگاه علامه طباطبائی و بررسی نقش کتابخانه دانشکده در تامین آن نیازها" فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات، ۲۴(۲)، ص. ۶۵-۸۹.
- یاری زنگنه، مرضیه (۱۳۸۴). "بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیات علمی دانشگاه خلیج فارس" اطلاع‌شناسی، سال سوم، ش. ۱۰ و ۲ (پائیز و زمستان)، ص. ۱۳-۱۵۶.
- یمین فیروز، موسی و محمد رضا داور پناه (۱۳۸۴). نیاز اطلاعاتی، رفتار و الگوی اطلاع‌یابی، فصلنامه کتاب، دوره شانزدهم، شماره ۳ (پائیز)، ص. ۱۲۳-۱۳۲.
- Biradar, B.S , p. kumar Dharani. (2008). "**community hinformation needs: a case study of Holehonnur Hobil**". SRELS journal of information Mnagment (vol.45. issue 2, p225-234.
- Fishenden, R.M. (1965), "**Information use studies. Part 1. Past results and future needs**", **Journal of Documentation**, Vol. 21 No. 3, pp. 163-8.
- Fleming, Sue (2007) "**conducting a user centered information needs assessment: the Via chiristi Medical center Libraries**" avilible at <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=1852625>.
- Meho, L.J.8 Tibbo, R.H. (2003). "Modeling the information seeking behavior of social scientists: Ellis study revisited." **Journal of the American society for information science and technology**, 54(6), 570-587,
- Menzel, H. (1966), "**Information needs and uses in science and technology**", **Annual Review of Information Science and Technology**, Vol. Vol. 1, pp 41-69
- Nicholas, Amy L. (2006). "**An examination of the needs of mothers with infants in the neonatal intensive care unit**". UNIVERSITY OF MARYLAND, COLLEGE PARK [online] retrived from: <http:// UMI ProQuest Digital Dissertations - Full Citation & Abstrac4t.htm>.
- Shailendra, K. and Hari Prakash (2008), **A study of information needs of Members of the Legislative Assembly in the capital city of India** , Aslib Proceeding, Vol., 60. N.2, P.158-179.
- Wilson, T.D. (1981), "**On user studies and information needs**", **Journal of Documentation**, Vol. 37 No. 1, pp. 3-15.
- Wilson, T.D. (1994), "**Information needs and uses: 50 years of progress?**", in Vickery, B.C. (Ed.), **Fifty Years of Information Progress: A Journal of Documentation Review**, Aslib, London, pp. 15-51.

